

4. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності : Закон України від 14 жовтня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 46. Ст. 411.

5. Про виключну (морську) економічну зону України : Закон України від 16 травня 1995 р. *Відомості Верховної Ради*. 1995. № 21. Ст. 152.

6. Лук'янець Д.М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання : монографія. Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. 367 с.

7. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. Ст. 112.

8. Повітряний кодекс України : Закон України від 19 травня 2011 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48–49. Ст. 536.

9. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 р. *Відомості Верховної Ради*. 2001. № 12. Ст. 64.

ТРАСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДАТКОВОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ

Огієнко І. С.

студентка 3 курсу

*Інституту прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

21 століття – це не лише історичний етап розвитку міжнародної спільноти та, зокрема, України як правової, демократичної, соціальної європейської країни, це не лише період інтенсивного поширення інформаційно-телекомунікаційних технологій, науково-технічного прогресу, а і, на жаль, час, коли по іншу сторону активно поширюється таке негативне соціальне явище, як: ухилення від сплати податків за допомогою офшорних механізмів. Так, сьогодні реальне, ефективне вирішення проблеми боротьби з ухиленням від сплати податків є однією з базових передумов для забезпечення як політичної, так і економічної, соціальної стабільності міжнародної спільноти [1].

Сьогодні більшість науковців в галузі фінансового та податкового права стверджують: в усіх без винятку державах податкові втрати доходів мають місце через використання офшорів. Це зумовлено тим, що державні бюджети світових країн «втрачають» величезні суми податків

у зв'язку із тим, що суб'єкти господарювання переміщують свої активи до так званих офшорних зон, що призводить до того, що доходи, отримані у конкретній країні такими громадянами не декларуються. Окрім того, існують ризики відмивання «брудних» грошей, виводу капіталу.

Переходячи до більш детального розкриття обраної теми, зазначимо, що одним із сучасних інструментів податкової оптимізації є використання трастів. Що стосується розуміння поняття «траст», то традиційно під «господарсько-правовими офшорними трастами» розуміють трасти, які засновуються в юрисдикціях, що віднесені до офшорних зон з метою організації та (або) здійснення господарської діяльності за межами юрисдикцій, в яких їх зареєстровано. Сьогодні, варто зазначити, так звані офшорні трасти можуть бути охарактеризовані як найбільш цікаві та «важливі» офшорні інструменти, які наділені значним потенціалом для інвесторів [2]. Це зумовлено тим, що офшорні трасти «дають змогу» засновникам забезпечити оптимізацію оподаткування, захистити свої активи та певною мірою забезпечити їх конфіденційність. Що стосується специфіки правового статусу офшорних трастів, то останній зумовлений правовою природою трастів: траст не є юридичною особою та ґрунтується на особливій формі договірних відносин, в котрих учасниками є 3 сторони, серед яких: засновник, довірчий власник, бенефіціар. Трастова угода є основним документом трасту, котрий регламентує діяльність трасту та відповідно до якого засновник передає належні йому активи в управління довірчому власнику [3; 4].

Так, наприклад, враховуючи власні задачі, прагнення та інтереси, сьогодні як фізичні, так і юридичні особи мають право вибору одного із таких різновидів офшорної компанії: траст (включаючи різні спеціалізовані види), товариство з обмеженою відповідальністю, партнерство з обмеженою відповідальністю, міжнародну бізнес-корпорацію, захищену клітинну компанію.

Варто зазначити, що ще однією метою використання механізмів офшорних трастів є також і податкове планування, що передбачає також як мінімум зменшення, а як максимум навіть повного уникнення оподаткування. Так, наприклад, у разі створення траста в одній із безподаткових юрисдикцій здебільшого справді вдається вивести кошти з оподаткування країни проживання установника та бенефіціарія. В першу чергу, це стосується податків на майно, оскільки майно, передане у траст, юридично не належить ані попередньому власнику, ані бенефіціару. Те саме правило стосується і податку на прибуток із капіталу. Як правило, прибуток бенефіціара, який останній отримує від діяльності трасту, підлягає оподаткуванню за правилами країни його проживання, але лише після їх реального отримання, що дає змогу відтягувати сплату податків на необмежений строк.

Ключовим принципом ухилення (уникнення) сплати податків через офшори є відносно нескладними. Так, створюється траст в «зручній» податковій юрисдикції, за допомогою котрих стає можливим здійснювати пере направлення грошових потоків, отриманих від міжнародних інвестицій та підприємницької діяльності в конкретній країні. Окрім того, за допомогою «таких схем» поєднання посередників давало можливість або зменшити або зовсім звільнити від оподаткування як в країні-походження доходу, так і в країні-розташування. Отже, як можемо простежити, використання трастів дало можливість для суб'єктів господарювання використовувати податкові пільги, а також інші переваги, які передбачаються для іноземних інвесторів [2].

Таким чином, проаналізувавши усе вищевикладене, ми можемо зробити висновок про те, що у сучасному світі трасти є поширеним інструментом податкової оптимізації, які використовують суб'єкти господарювання у своїй діяльності. Проте, наразі проблема офшорних механізмів має бути вирішена не лише на рівні кожної держави. Яка внаслідок «офшорних операцій» втрачає бюджетні надходження, а на рівні регіональному та глобальному за рахунок об'єднання зусиль як держав, так і міжнародних організацій. У свою чергу, спільні виважені дії забезпечать можливість сформувати уніфіковану нормативно-правову базу, гармонізувати податкову систему з тим, щоб забезпечити баланс інтересів як держави, так і суб'єктів господарювання.

Література:

1. Мединська Т.В., Лозинська О.І. Механізми використання офшорних та оншорних зон з метою податкової оптимізації. URL: http://li-maup.edu.lviv.ua/uploads/media/content/Zbirnyk_conf_LI_MAUP_2019.pdf#page=82 (дата звернення: 25.11.2021).
2. Маринчук С.Г. Використання офшорних та оншорних зон в Україні для мінімізації податкового навантаження. URL: http://ea.donntu.edu.ua/bitstream/123456789/21970/1/VYKORYSTANNYA_OFS_HORNYH_TA_ONSHORNYH_ZON_Marynchuk.pdf (дата звернення: 25.11.2021).
3. Ямко П.Ю. Податковий механізм офшорних країн: сутність, функції, інструменти. URL: [http://zt.knute.edu.ua/files/2012/04\(63\)2012/4_12_25.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2012/04(63)2012/4_12_25.pdf) (дата звернення: 25.11.2021).
4. Єремєєв А. Господарсько-правовий офшорний траст: загальна характеристика та особливості. URL: <http://yuv.onua.edu.ua/index.php/yuv/article/view/2102> (дата звернення: 25.11.2021).